Gemeente Amsterdam

Toelichting op de inspraak Beschermwaardige Houtopstanden in Oost

Voor u ligt het advies van de onafhankelijke Commissie Beschermwaardige Houtopstanden (CBH) voor stadsdeel Oost. Daarin staat welke bijzondere bomen, struiken en klimplanten volgens de CBH wel of niet (opnieuw) een beschermwaardige status moeten krijgen en waarom.

Het Dagelijks Bestuur van Oost heeft het voornemen om de lijst met 539 beschermwaardige houtopstanden vast te stellen en van 29 bomen de beschermde status in te trekken.

U kunt ons van 7 juli t/m 28 september laten weten of u het daarmee eens bent of niet.

Voor belanghebbenden en geïnteresseerden organiseren wij een wandeling langs een aantal bijzondere bomen in West. U kunt zich aanmelden via monumentalebomen@amsterdam.nl.

Datum	: vrijdag 22 augustus 2025
Tijdstip	: start om 13:30
Startpunt:	: voor huize Frankendael in Park Frankendael, nabij de ingang aan de Middenweg: https://maps.app.goo.gl/aULbKqngXjmDGass6
Duur	: maximaal 2 uur

Waarom een nieuwe lijst beschermwaardige houtopstanden?

De lijst met beschermwaardige bomen, struiken en klimplanten valt onder de bomenverordening Amsterdam (2016). Het heet officieel de lijst van beschermwaardige houtopstanden. Meestal spreken we van monumentale bomen. Voor heel Amsterdam en Weesp vernieuwen we deze.

Het gaat om een actualisatie van lijsten uit de voormalige stadsdelen Oost/Watergraafsmeer (2006). Een deel van die bomen staat er niet meer, maar er zijn ook nieuwe bijzondere houtopstanden bij gekomen. Ook voldoet een aantal bomen niet meer aan de criteria van de bomenverordening van Amsterdam. Die verliezen hun beschermde status.

In de bijlagen zijn lijsten opgenomen welke bomen (opnieuw) een beschermde status krijgen, en welke bomen die status verliezen. Digitaal kunt u de exacte locatie en meer achtergrondinformatie per boom vinden: https://maps.amsterdam.nl/bomen_bijzonder_oost/. In het adviesrapport kunt u meer achtergrondinformatie vinden.

Wat betekent een beschermde status voor een boom?

Binnen de bebouwde kom van de gemeente Amsterdam en stadsgebied Weesp is voor de kap van bomen óf snoei van meer dan 20% altijd een omgevingsvergunning nodig. Als een boom op de lijst van beschermwaardige houtopstanden staat, wordt alleen bij zwaarwegende omstandigheden een vergunning gegeven. Bijvoorbeeld als de boom een gevaar vormt voor de veiligheid. Bij voorgenomen kap moet dan ook

altijd de onderbouwing worden voorgelegd aan de CBH. De CBH geeft vervolgens positief of negatief advies over de vergunningaanvraag..

Bewoners met een monumentale boom in de tuin kunnen subsidie aanvragen voor een bijdrage in de onderhoudskosten. Zij ontvangen persoonlijk een brief met meer informatie.

Bijlagen

1. Adviesrapport Commissie Beschermwaardige Houtopstanden West d.d. 18 december 2024.
2. Lijst beschermwaardige houtopstanden uitgewerkt volgens de bomenverordening
3. Voorgenomen lijst in te trekken status beschermwaardige houtopstanden
4. Formulieren voor het indienen van een zienswijze

539 bomen hebben (opnieuw) de status 'beschermwaardig' gekregen

De lijst met gemeentelijke en particuliere bomen die (opnieuw) de beschermde status hebben gekregen, bevat 539 bomen.

Alleen bomen die individueel onderscheidend zijn komen in aanmerking voor een plaats op de lijst van beschermwaardige houtopstanden. De bomenverordening noemt zes waarden waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden bij de beslissing over plaatsing op de lijst:

a. de beeldbepalende waarde van de houtopstand
b. de cultuurhistorische betekenis van de houtopstand
c. de natuurwaarde van de houtopstand
d. de zeldzaamheidswaarde van de houtopstand
e. de ouderdom van de houtopstand
f. de levensverwachting van de houtopstand.

Deze criteria zijn moeilijk te objectiveren. In het *Adviesrapport van de Commissie Beschermwaardige Houtopstanden (bijlage 1 vanaf blz. 20*) staat uitgebreid beschreven hoe de Commissie met deze criteria is omgegaan.

Van de 539 bomen die de beschermwaardige status hebben gekregen

- hadden 24 stuks voorheen de classificatie 'waardevol groen'. Deze bomen zijn in de loop der jaren beschermwaardig geworden.
- Hadden 471 stuks voorheen ook al de beschermde status
- Zijn 44 stuks nieuw op de lijst geplaatst.

Van de 539 bomen die de beschermwaardige status hebben gekregen

- Zijn 508 bomen van de gemeente
- Zijn 31 bomen particulier bezit

Van 29 bomen wordt de beschermde status ingetrokken

Voor 29 bomen in eigendom van de gemeente adviseert de CBH de beschermde status in te trekken:

- Een groep van 15 Italiaanse populieren langs het spoor over de Molukkenweg (zie afbeelding 1) die als groep beeldbepalend zijn, maar waar individuele exclusiviteit ontbreekt.
- 3 bomen hebben onvoldoende toekomstverwachting vanwege een slechte conditie, hier valt ook een Zwarte linde in Park Frankendael, uit 1870, onder.
- 1 Perzische eik uit 2010 op Schooltuin de Vink (langs de Nobelweg) krijgt in plaats van de beschermde status, het criterium 'ander waardevol groen' (zie blz. 5 voor uitleg)
- 10 bomen hadden in het verleden de status 'waardevol groen'. Deze term komt niet voor in de huidige bomenverordening. De CBH adviseert om deze bomen niet een beschermde status te geven omdat van die 10
    - 4 stuks onvoldoende toekomstverwachting hebben vanwege een slechte conditie, 1 is bovendien te jong: plantjaar 2005
    - 3 zijn te jong: plantjaar 2010/2011
    - 3 lindebomen in een berm met meerdere bomen langs Sportpark Middenmeer die individueel niet exclusief of beeldbepalend zijn.

Afb. 1: 15 Italiaanse populieren langs het spoor over de Molukkenstraat

133 bomen worden niet (opnieuw) op de lijst geplaatst

Behalve de 28 bomen waarvan de beschermde status wordt ingetrokken, worden er nog eens 105 bomen niet (opnieuw) op de lijst geplaatst.

Al deze bomen zijn tussen 2006 en de inventarisatie van de CBH in 2024 geveld, omgewaaid tijdens stormen of ten prooi gevallen aan iepziekte.
Van die 105 bomen waren er 11 particulier eigendom.

20 bomen zijn in het advies van de CBH bestempeld als 'ander waardevol groen'. Wat betekent dat?

De Commissie Beschermwaardige Houtopstanden (CBH) bestempelt 20 bomen als 'Ander waardevol groen'. Deze classificatie geeft geen juridische beschermstatus zoals bedoeld in de bomenverordening van Amsterdam. Deze bomen hebben de potentie om op termijn wel de status beschermwaardig te krijgen.
De CBH adviseert om deze classificatie wel te registreren:

"Er zijn voorbeelden waarbij de houtopstanden (nog) niet de exclusiviteit hebben om op de lijst geplaatst te worden, maar wel zodanig waardevol zijn dat het van belang is deze in beeld te hebben bij het beheer van projecten en het groenonderhoud."

Omdat dit advies aan alle stadsdelen is/wordt gegeven is het dagelijks bestuur niet het juiste bestuursorgaan om daar besluiten over te nemen. Het college krijgt hiervoor een voorstel aangeboden.

Toekomstige actualisaties van de lijst beschermwaardige houtopstanden

Het is van belang dat een lijst met beschermwaardige houtopstanden actueel blijft. Een structurele actualisatie is daarom van belang. De CBH is bezig met het uitwerken van een procesvoorstel dat aan het college ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

De redenen om in de toekomst te blijven actualiseren zijn:

- Er zijn in ieder stadsdeel nog 'blinde vlekken', plekken die nog niet geïnventariseerd zijn.
- Iedereen is op elk moment vrij om een boom voor te dragen als beschermwaardig, de regels daarvoor zijn vastgelegd in de bomenverordening van Amsterdam..
- Bomen worden steeds ouder en komen op een gegeven moment wellicht in aanmerking om een beschermde status te krijgen. Met name de bomen die nu de classificatie 'Ander waardevol groen' hebben gekregen.
- Tenslotte kunnen bomen met een beschermde status ziek worden, omwaaien tijdens stormen of onveilig worden door ouderdom of gebreken. Zodra een boom er niet meer is, verdwijnt ook de beschermde status.

Vooruitblik nieuwe bomen op de lijst

Na het uitkomen van het adviesrapport van de CBH in december 2024 zijn er, onder andere door de boomexperts van V&OR al een aantal bomen aangedragen in Oost die met een volgende actualisatieronde geïnventariseerd moeten worden.
Bijvoorbeeld een aantal oude Katsurabomen (Cercidyphyllum japonicum) in de Kramatweg, langs het Flevopark en een bijzondere liggende kers bij de hoofdingang van het Flevopark.